

Andrzej Perepeczko urodził się 5 czerwca 1930 r. we Lwowie. Rodzina pochodziła z dawnych Kresów Rzeczypospolitej; ojciec był oficerem broni pancerniej Wojska Polskiego, w 1939 r. przedostał się na Zachód i walczył w dywizji generała Maczka, a po wojnie został na emigracji, mieszkał w Londynie. Matka, z domu Tabęcka, pozostała w kraju.

Andrzej – po wielu wojennych perypetiach – pobycie w Warszawie, w leśniczówce u wujostwa na Huculszczynie, konspirowaniu w Szarych Szeregach w Radomsku – w 1946 r., zafascynowany książkami Jacka Londona, marząc o przygodach, wolnym i barwnym życiu, przyjechał do Gdańska. Ukończył słynne Liceum Budowy Okrętów „Conradinum”, a następnie Państwową Szkołę Morską w Gdyni (Wydział Mechaniczny). W pierwszy rejs wyruszył jeszcze jako uczeń „Conradinum” w 1948 r. na statku S/S „Borysław” – do Maroka, a niedługo później na S/S „Pułaski” do Ameryki Południowej, Rio de Janeiro i Buenos Aires. Na początku przeszedł twardą szkołę jako praktykant maszynowy i palacz. Pływał na statkach, które dziś byłyby cennymi eksponatami w muzeach morskich. Zdążył też zetknąć się jeszcze ze starymi marynarzami, „wilkami morskimi” z zupełnie innej epoki. W czasach rządów komunistycznych, kiedy obywatele nie mogli swobodnie wyjeżdżać za granicę, zawód marynarza kojarzył się z wolnością i przygodą.

W 1953 r. Andrzej Perepeczko został z przyczyn politycznych, jako syn przedwojennego oficera, pozbawiony możliwości pływania. Otrzymał powołanie, a właściwie został wcielony do wojska i skierowany do ciężkiej pracy w kopalniach węgla na Śląsku. Po dwóch latach służby w tzw. Batalionach Górniczych wrócił na Wybrzeże. Wciąż miał jednak zakaz pływania, oficjalnie zniesiony dopiero w 1957 r., a praktycznie jeszcze pięć lat później. W tym czasie ukończył studia na Wydziale Budowy Okrętów Politechniki Gdańskiej i w 1962 r. został zatrudniony jako wykładowca w Szkole Morskiej (później Wyższa Szkoła Morska, a obecnie – Uniwersytet Morski) w Gdyni. Z uczelnią tą był związany przez trzydzieści lat, prowadził wykłady w Instytucie Techniki Eksploatacji Siłowni Okrętowych na Wydziale Mechanicznym, pełnił też funkcję dziekana. Nieregularnie pływał od 1963 r. jako oficer mechanik, kierownik praktyk i wykładowca, m.in. na M/S „Djakarta”, M/S „Jasło”, T/S „Stefan Batory”, M/S „Antoni Garnuszewski”; odbywał także rejsy na żaglowcach „Dar Pomorza” i „Dar Młodzieży”. W latach osiemdziesiątych pływał jako oficer mechanik na statkach zagranicznych bander. Przemierzył oceany i morza całego świata, poznał dziesiątki portów i krajów. Podróżował także po lądzie, m.in. odbył wyprawę do Indii.

Mgr inż. Andrzej Perepeczko, specjalista w dziedzinie silników turbinowych, autor wielu podręczników i skryptów akademickich dotyczących maszyn okrętowych, jest także doktorem nauk humanistycznych – w 2000 r. obronił na Uniwersytecie Gdańskim rozprawę doktorską z dziedziny historii pt. „Działania operacyjno-taktyczne niemieckich okrętów podwodnych w latach pierwszej wojny światowej”.

Jako pisarz debiutował zbeletryzowanymi szkicami o bitwach i operacjach morskich podczas II wojny światowej. W latach 1960–1974 w serii „Miniatury Morskie” opublikował ponad 30 pozycji. W późniejszych latach poświęcił tematyce walk na morzu – także z czasów I wojny światowej – reportaże i szkice historyczne, m.in. „Bój o Atlantyck” (1972, 1995), „Wojna za Kręgiem Polarnym” (1973), „O panowanie na Morzu Śródziemnym” (1974, 1995), „Komandosi w akcji” (1978, 1982, 1998), „Coronel i Falklandy” (1990), „Bitwa u ujścia Rio de la Plata” (1994), „Podwodni komandosi” (1994), „Konie trojańskie III Rzeszy” (1996), „Burza nad Atlantykiem” (t. 1-5, 1999-2002), „Korsarskie rajdy” (1999), „Komandosi głębin” (2001), „Bitwa u Przylądka Matapan” (2006), „U-booty II wojny

światowej (2006, 2012), „Atak na Tarent” (2009), „Wielkie ewakuacje” (2010), „Łamacz blokad” (2015).

Drugi nurt twórczości Andrzeja Perepeczki stanowią opowiadania i powieści współczesne związane z życiem marynarskim: „Kurs na świt” (1966), „Opowieści z mesy” (1967, 1972), „Listy z morza” (1968, 2016), „Z obu stron” (1969), „Chłopcy z Morskiej Szkoły” (1974), „Drugi” (1981), „Oni dwaj przez cały ten rejs” (1983), „Pana Jędrusia wyprawa po zielone runo” (1989), „Pięciu z szalupy nr 3” (1991), „Patridas wzywa pomocy” (2009), „Dobra robota, synu” (2012).

W ostatnich latach Andrzej Perepeczko opublikował kilka tomów wspomnień: „Z błękitów mórz w mrok kopalni – wspomnienia z okresu służby wojskowej w Batalionach Górniczych” (2005, 2006), „Opowieści mórz popołudniowych” (2008), „Opowieści mórz popołudniowych : ciąg dalszy : statek spokojnej starości” (2010), „Opowieści mórz popołudniowych : zakończenie : starszy, najstarszy” (2010), „Opowieści mórz popołudniowych : post scriptum : sakramencko długi rejs” (2012), „Opowieści mórz przedwieczornych” (2013), „Pod Krzyż Południa” (2014), „Szkoła Morska i ja... lub odwrotnie” (2014), „Jędrus chłopak ze Lwowa” [powieść autobiograficzna] (2019).

Andrzej Perepeczko jest twórcą jednego z najsympatyczniejszych bohaterów polskiej literatury dla dzieci i młodzieży – Marka Dzikiej Mrówki. Powieści o wakacyjnych przygodach Dzikiej Mrówki i jego brata bliźniaka na morzach i lądach Europy, Afryki i Ameryki Południowej cieszyły się ogromną popularnością wśród młodych i nieco starszych czytelników, stały się klasyką gatunku i przysporzyły Autorowi sławy.

Dotychczas w cyklu o Dzikiej Mrówce ukazały się następujące powieści: „Dzika Mrówka i tam-tamy” (1977, 1982, 1996, 2003, 2009, 2018), „Dzika Mrówka pod żaglami” (1981, 1996, 2009, 2018), „Podwodny świat Dzikiej Mrówki” (1983, 2009) „Dzika Mrówka i Jezioro Złotego Lodu” (1986, 2012), „Dzika Mrówka i tajemnica U-2002” (1987) pt. „Dzika Mrówka i tajemnica Bursztynowej Komnaty” (2012), „Dzika Mrówka i wenecki doża Dandolo” (2014), „Dzika Mrówka na kurierskim szlaku” (2015), „Dzika Mrówka i tajemnica gdańskiego wybrzeża” (2017).

O swojej twórczości dla dzieci mówił: „Starałem się pisać wesoło i z wielką życzliwością zarówno dla moich bohaterów, jak i Czytelników, a w atramencie próbowałem rozpuścić trochę mojego serca...”

Oprac. Leszek Rybicki

Bibliografia Andrzeja Perepeczki, licząca ok. 450 poz. (sprawdzona i uzupełniona przez Autora w 2014 r.), znajduje się w „Słowniku Pisarzy Pomorza Gdańskiego” na stronie internetowej naszej biblioteki (zob. E-zasoby).